

by za tohoto stavu věci smyslu; neboť nelze zkoumati, zdali nalézací soud správně řešil otázku subjektivní, zdali totiž obžalovaný vědomě křivě vinil dotyčné úředníky ze zločinu, když ani objektivně není zjištěno, zdali jest takové vinění v pozastaveném udání obsaženo. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti a podle § 5 novely k trestnímu řádu uznati, jak shora uvedeno. Při novém hlavním přelíčení bude na soudě nalézacím, by uvažoval předem o pachatelství vůbec; pak zda jest naplněna objektivní stránka tak, jak toto rozhodnutí uvádí, a po stránce subjektivní, jak uvádí rozhodnutí ze dne 19. července 1927, č. j. Zm II 184/27 a by též každý z těchto výroků způsobem § 270 čís. 5 tr. ř. předepsaným řádně odůvodnil.

Čís. 3115.

Vběhlo-li řidiči automobilu do cesty dítě, jest povinen ihned brzdit a rychlost zmírniti tak, by mohl býti připraven na všechny možnosti a předešel úrazu; neučinil-li tak, nýbrž strhl auto na stranu, zodpovídá (§§ 335, 337 tr. zák.) za následky smyku tím způsobeného; subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 16. března 1928, Zm II 38/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství proti rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 5. prosince 1927, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 5, 9 a) a 9 b) § 281 tr. ř. Důvod čís. 5 uplatňuje v jediném směru, namítajíc, že pro rozsudkový závěr, podle něhož se nejednalo o takovou místní situaci, která by byla podle druhého odstavce § 46. min. nař. ze dne 29. dubna 1910, čís. 81 ř. zák. vyžadovala zmírnění rychlosti auta na 6 km za hodinu, nejsou uvedeny důvody, čerpané z průvodního řízení, a že rozsudek buduje závěr ten na pouhé soudcově osobní znalosti místa, na byté cestou čistě soukromou. Než s touto námitkou zmateční stížnosti netřeba se zabývat. Těžiště řešení otázky trestného zavinění obžalovaného spočívá, jak ostatně i stížnost sama správně uznává, v posouzení způsobu, jak se obžalovaný choval, počínaje okamžikem, kdy mu hoch Karel J. vběhl poprvé do cesty. Rozsudek zjišťuje, že tento pětiletý hoch vběhl obžalovanému do cesty neočekávaně napříč přes jízdni dráhu nejprve z prava do leva, že obžalovaný na to reagoval tím, že vyhnul hochovi do prava, že však hoch vběhl před auto znova zpět s levé strany na pravou a to z tak bezprostřední blízkosti a tak neočekávaně, že pro obžalovaného nebylo podle názoru soudu jiné volby, než buď chlapce přejeti nebo strhnouti auto náhle do prava. Zmateční stížnost

uplatňuje právem, že překážku, spočívající v objevení se hocha před autem, nesluší dělit ve dvě období, jak činí rozsudek, a dovozuje, že, jakmile obžalovaný poprvé spatřil na vzdálenost 3—4 kroků, podle tvrzení obžalovaného, asi 6 m podle výpovědí svědků — před autem pětiletého chlapce, tedy dítě, které samo není schopno chránit se před hrozícím nebezpečím a o němž obžalovaný nemohl předvídati, jak se před autem zachová, zda se mu zejména včas a řádně vyhne, bylo jeho povinností, vyplývající z předpisu § 45. min. nařízení, by rychlost auta přiměřeně zmírnil, po případě auto vůbec zastavil. K těmto zásadně správným úvahám zmateční stížnosti dlužno dodat, že řidič automobilu, jenž nemá před sebou dráhu úplně volnou, má být povždy připraven i na náhlé objevení se překážky, a je zejména i v případech tohoto druhu jeho povinností, zmírniti již předem zavčas rychlost jízdy tak, by byl připraven na všechny možnosti. (Rozhodnutí čí. 1532, 2368, 2664, 2667, 2948 sb. n. s.). V souzeném případě ukládala tuto povinnost obžalovanému, který jel ulicí velkého města (brněnskou ulicí Kounicovou), okolnost, zjištěná a opětně připomíná rozsudkem, že ulice je na osudném místě zúžena; zjev pak, že v trestním řízení byla o průběhu vyslechnuta řada osob jako očitých svědků a že podle rozsudkového zjištění byly autem obžalovaného kromě usmrčené Růženy R-ové zasaženy a zraněny další tři osoby, nasvědčuje tomu, že na osudném místě byl v osudné době dosti značný počet lidí. Rozsudek dospívá arci k závěru, že obžalovaný, splniv podle znaleckého posudku povinnost zkušeného řidiče auta již tím, že se hochovi vyhnul, auto zastavovati nemusil. Leč, i kdyby se mělo za to, že situace při prvním vběhnutí hocha do cesty nebyla ještě tak nebezpečná, že nutila přímo k okamžitému zastavení auta, nutila jistě k oněm opatřením, jimiž si stěžovatel mohl a měl zabezpečiti ovládání vozu a možnost okamžitého zastavení pro případ, že se situace dalším vývinem událostí, zvláště ukvapeným jednáním dítěte stane skutečně nebezpečnou, tedy k brzdění a k takovému zmírnění rychlosti, by byl pánem rychlosti a připraven na všechny možnosti a jízdu po případě okamžitě zastavil. (Srov. zejména rozhodnutí čí. 2948 sb. n. s.). Kdyby se byl obžalovaný tak zachoval a hned, když mu hoch poprvé vběhl do cesty, aspoň zmírnil přiměřeně rychlost jízdy, bylo by se mu přes to, že mu hoch vběhl podruhé před auto z bezprostřední blízkosti a neočekávaně, podařilo vyvážnouti z kritické situace takto vzniknuvší jiným způsobem, než který volil podle rozsudku (náhlým strhnutím auta do prava), který je v rozsudkových důvodech označen nikoli nepřipadně jakožto jakýsi skok do nejistoty a který měl podle rozsudkového zjištění v zápětí smyk auta, zbavivší obžalovaného vlády nad strojem, že by totiž byl mohl za zmírněné rychlosti auto tím snáze zavčas vůbec zastaviti. Nelze tedy pochybovati o tom, že je dána příčinná souvislost mezi opomenutím obžalovaného, který se nezachoval tak, jak vylíčeno, a mezi úrazem nastavším tím, že obžalovaný náhlým strhnutím auta po druhém vběhnutí hochově do cesty vjel na chodník mezi lidi tam se nalézající. Za tohoto stavu věci, obzvláště pak vzhledem k tomu, že obžalovaný měl možnost zmírniti aspoň přiměřeně rychlost jízdy ihned, když mu hoch poprvé vběhl do cesty, ježto je zjištěno, že měl v tomto okamžiku možnost auto i zastaviti, je nemístnou poznámka na-

lézacího soudu, že za dané situace by bylo »pouhou frází« žadatí na obžalovaném, by ve smyslu § 45 min. nař. zůstal pánem své rychlosti. Kdyby byl obžalovaný použil oné možnosti, nebyl by přišel nazmar život Růženy R-ové, a nebylo by došlo ani k ostatním více méně vážným následkům úrazu.

Skutková podstata přečinu podle § 335 tr. zák. v objektivním směru je tedy dána. Další otázka nadhozená stížností vývody k čís. 9 b) § 281 tr. ř., zda je tu omluvný důvod podle § 2 g) tr. zák., jež nalézací soud spatřuje v tom, že obžalovaný, když mu hoch vběhl po druhé před auto, neměl jiné volby, než buď chlapce přejeti nebo strhnouti auto náhle do prava, stává se při vyložení stanovisku bezpředmětnou; neboť vše, co nastalo po prvním vběhnutí chlapcově do cesty, tedy i smyk auta atd. bylo jen nutným důsledkem první a základní příčiny, totiž té, že obžalovaný nezachoval povinné dbalosti a opatrnosti a ihned při prvním objevení se chlapcově v jízdní dráze. S tohoto hlediska jest také nerozhodno, zda obžalovaný dával před tím výstražná znamení, zvláště když ani obžaloba neklade obžalovanému za vinu opomenutí v tomto směru. Ve shora vytčených směrech bylo odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti a rozsudek jako zmatečný podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. zrušiti. Rozhodnouti ve věci nebylo zrušovacímu soudu lze pro nedostatek zjištění v subjektivním směru. Nalézací soud řešil otázku, zda lze u obžalovaného mluvíti o objektivním zavinění ve smyslu § 335 tr. zák. nesprávně. Tím jest pochyben i jeho závěr, že jest vyloučeno jeho subjektivní zavinění. Při stanovisku v objektivním směru, jak bylo shora naznačeno, dlužno nyní otázku, zda obžalovaný mohl poznati nebezpečnost svého opomenutí, řešiti s toho hlediska, že opomenutí spočívá v tom, že obžalovaný ihned, když mu hoch vběhl poprvé před auto, nezmírnil přiměřeně rychlost jízdy, obzvláště když podle zjištění mohl auto zastaviti. Nezbylo tudíž než odkázati věc podle § 288 čís. 3 tr. ř. k novému projednání a rozhodnutí na soud první stolice, jemuž bude při tom míti na zřeteli, že rozsudkový výrok, jímž byla vyloučena kvalifikace trestného činu, kladeného za vinu obžalovanému, jako přečinu podle § 337 tr. zák., nabyl právní moci, nebyv zmateční stížností napaden, tak že na dále přichází v úvahu pouze skutková podstata přečinu ve smyslu § 335 tr. zák.

Čís. 3116.

Urážky na cti nelze se dopustiti in abstracto, nýbrž jen v poměru k určité osobě nebo k jinému zákonem za způsobilý uznanému podmětu; i na případy § 487 tr. zák. jest rozšířiti předpoklad §§ 488, 491 tr. zák., že urážkou může býti dotčena čest osoby (předmět ve smyslu § 492 tr. zák.) přímo jmenované (zejména), nebo osoby označené jen »znamením na ni dopadajícími«.

Byly-li v projevu spadajícím pod hledisko §§ 487-491 tr. zák. za osoby, o nichž má projev platiti, označeny (nejmenované) osoby, odlišné výběrem z ostatních tím, že uvedena jejich příslušnost k omezenému okruhu fyzických osob (funkcionářů svazu čs. studentstva) a k určité politické straně, jest tím dána objektivní skutková podstata urážky na cti v poměru ku každé z osob a vzešla aktivní legitimace žalobní každé